

Mehdi Ghaderi¹, Amir Maleki², Shirin Ahmadnia³

Introduction: Healthy lifestyle as one of the most important measures to achieve health and wellbeing, is influenced by various factors, among which, having access to variety of health-related capitals, especially "health-related cultural capital" is particularly important. "Health-related cultural capital" refers to all culture-based resources that are available to people in order to employ in favor of their health. These recourses have a determining role in preventing and fighting chronic diseases. This study aimed to investigate the effects of health-related cultural capital and its various aspects on healthy lifestyle among coronary artery patients .

Method: A cross sectional survey study was applied.. The statistical population included individuals suffering from coronary artery diseases, aged over 50 years who were referred to Shahid Rajaie Cardiovascular, Medical and Research Center for treatment

from January to June 2015. Using I- Ph.D in Sociology, <M_Ghaderi@pnu.ac.ir>

2- .....
3-.....

مهدی قادری^{*}، امیر ملکی^{**}، شیرین احمدنیا^{***}

مقدمه: سبک زندگی سالم به عنوان یکی از مهم ترین راههای دستیابی به حفظ سلامتی و تندرستی متأثر از عوامل متعددی است. در این بین، دسترسی به انواع سرمایه مرتبط با سلامت، به ویژه «سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت» دارای اهمیت ویژه ای است. «سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت» به آن دسته از منابع مبتنی بر فرهنگ اشاره دارد که برای حفظ و ارتقاء سلامت، در دسترس افراد قرار دارند. این منابع نقش تعیین کننده ای در پیشگیری و مقابله با بیماریهای مزمن دارند. هدف از پژوهش حاضر بررسی اثرات سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت و ابعاد آن بر سبک زندگی سالم در میان بیماران عروق کرونر است.

روش: روش پژوهش حاضر، پیمایش و از نوع مقطعی بوده است. جامعه آماری این پژوهش، افراد مبتلاء به بیماری عروق کرونر بالای ۵۰ سال بوده اند که از اوایل بهمن ماه ۱۳۹۳ تا اواخر اردیبهشت ماه ۱۳۹۴ برای معالجه به مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب شهید رجایی مراجعه کرده اند. حجم نمونه برابر با ۲۱۴ بیمار بود که در بخشهای چهارگانه (داخلی مردان، داخلی زنان، دیپلمات و VIP) از طریق

* دکتر جامعه‌شناس، دانشگاه پیام نور، (نویسنده مسئول)
<M_Ghaderi@pnu.ac.ir>

**
***

convenience sampling, 412 patients in 4 different wards (i.e. men internal ward, women internal ward, Diplomat and VIP) participated in this study. A researcher-designed questionnaire was used to collect data. The validity of the questionnaire was confirmed by content validity and its reliability was assessed by the Cronbach's Alpha test which was equal to 0.914 for the variable "healthy lifestyle" and 0.862 for the variable "health-related cultural capital". Data reduction was carried out via exploratory factor analysis. The data were analyzed using the SPSS software applying appropriate statistical tests such as the Independent Sample t Test, the Pearson's Correlation Coefficient and Path Analysis.

Findings: The descriptive findings showed that based on the total lifestyle scale, the healthy lifestyle status of the patients, before being afflicted by the disease, was lower than average.. Among various aspects of lifestyle, aspect of "Abstinence from tobacco and alcohol" was in the "desirable" state. However, aspect of "exercise and physical activity" was in the "undesirable" state. All other aspects were in the "average" state. The results of the Independent Sample t Test showed

نمونه‌گیری قابل دسترس انتخاب شده‌اند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته بود. روایی پرسشنامه براساس اعتبار محتوی تأیید شد و پایایی آن براساس آزمون آلفای کرونباخ مورد سنجش قرار گرفت که میزان آن برای سبک زندگی سالم ۰/۴۱۹ و سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت ۰/۳۶۸ برآورد شد. به منظور تقلیل داده‌ها، روش تحلیل عاملی به کار گرفته شد. جهت آنالیز داده‌ها نیز از نرم افزار SPSS و آزمونهای آماری متناسب (آزمون تی مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج توصیفی تحقیق نشان داد که وضعیت سبک زندگی سالم بیماران پیش از ابتلاء به بیماری براساس مقیاس کل سبک زندگی «پایین‌تر از متوسط» بوده است. از میان ابعاد سبک زندگی، بعد «پرهیز از مصرف دخانیات و مشروبات الکلی» در وضعیت «مطلوب» و بعد «ورزش و فعالیت بدنی» در حالت «نامطلوب» قرار داشتند. سایر ابعاد تقریباً در سطح «متوسط» به‌دست آمد. نتایج آزمون تی نشان داد که تفاوت معنی‌دار آماری در میانگین نمرات ابعاد «سرمایه فرهنگی عینی مرتبط با سلامت» و «سرمایه فرهنگی نهادی مرتبط با سلامت» میان زنان و مردان مشاهده شد. به‌طوری‌که میانگین نمرات مردان بیشتر از زنان بود. با این وجود، اختلاف معنی‌دار آماری در بعد «سرمایه فرهنگی متجسم مرتبط با سلامت» میان دو گروه جنسی مشاهده نشد. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون

that there were statistically significant differences in the mean scores of the variables "Objective Health-related Cultural Capital" and "Institutional Health-related Cultural Capital" in terms of gender. That is, the mean scores of men were higher than the mean scores of women. Nonetheless, there was no statistically significant difference between men and women with regard to the variable "Incorporated Health-related Cultural Capital". The results of the Pearson's correlation coefficient indicated that there was a positive and significant statistical relationship between health-related aspects of cultural capital and aspects of healthy lifestyle. Moreover, the results of the path analysis showed that 0.624 percent of the lifestyle changes can be explained by changes in three aspects of health-related cultural capital. Finally, among the three aspects of health-related cultural capital, the aspect of "incorporated health-related cultural capital", with the highest coefficient (0.460), was the most important predictor of the healthy lifestyle.

Discussion: Cultural Resources are one of the most important factors determining the actions of individuals and it is also a basic prerequisite for

بیانگر روابط مثبت و معنی‌دار آماری بین ابعاد سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت و ابعاد سبک زندگی سالم بود. همچنین، نتایج تحلیل مسیر مشخص ساخت که ۰/۴۲۶٪ از تغییرات مربوط به سبک زندگی با استفاده از تغییرات ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت قابل تبیین است. در میان ابعاد سه‌گانه سرمایه مرتبط با سلامت، بعد «سرمایه فرهنگی متجسم مرتبط با سلامت» با بیشترین ضریب (۰/۶۱۴)، در پیش‌بینی سبک زندگی سالم از اهمیت بیشتری برخوردار بوده است.

بحث: منابع فرهنگی از جمله عوامل تعیین‌کننده کنشهای افراد و پیش‌شرط‌های اساسی برای جهت‌گیریهای رفتاری عاملان در محدوده‌های ساختاری هستند. این منابع از طریق فرایند جامعه‌پذیری، گرایشها و سلاطین افراد را درون هر طبقه اجتماعی و نسل خاص، به وجود می‌آورند، بر این اساس سبک‌های زندگی متناسب با آن طبقه یا نسل ایجاد خواهد شد. لذا، ترویج منابع فرهنگی مرتبط با سلامت (همچون آگاهی، مهارتها، ارزشها، هنجارها، وسایل و امکانات ارتقاءدهنده تندرستی و...) از عناصری کلیدی در تولید و بازتولید سبک‌های زندگی سالم است. پیامد این امر کاهش نابرابریهای اجتماعی- فرهنگی در حوزه سلامت خواهد بود، به طوری که موجبات پیشگیری و مبارزه با بیماریهای مزمن (بیماریهای قلبی، سرطان، دیابت و...) را برای اغلب کنش‌گران در سطوح مختلف (فردی و

the behavioral orientation of agents in structural environments. These resources, through the process of socialization, create behavior and tastes of people in various socio-economic status and from different generation. That is, the appropriate lifestyles will be created for that social class or generation. Promoting health-related cultural resources (such as knowledge, skills, values, norms, equipment and health promoting facilities, etc.) are considered the key elements in the production and reproduction of healthy lifestyles. Consequently, it leads to a reduction in socio-cultural inequalities in health domain in a way that prevention and fight against chronic diseases (i.e. heart disease, cancer, diabetes, etc.) will be provided for most actors in different (individual and collective) levels.

Keywords: Coronary Artery Disease, Cultural capital, Health-related Cultural Capital, Healthy Lifestyle

روز افزون بیماریهای مزمن (بیماریهای قلبی، سرطان، دیابت، فشار خون و ..) سلامتی انسانها با چالشهای اساسی مواجه شده است. «این نوع بیماریها، دلیل عمده مرگ و میر و از کار افتادگی انسانهای امروزی محسوب می شوند» (علی پور، ۱۳۹۰). از میان بیماریهای مزمن، «بیماریهای قلبی - عروقی»^۱ و در رأس آنها «بیماری

جمعی) فراهم خواهند ساخت.

کلیدواژه: بیماری عروق کرونر، سبک زندگی سالم، سرمایه فرهنگی، سرمایه فرهنگی مرتبط با سلامت

تاریخ دریافت:

تاریخ پذیرش:

مقدمه

سلامتی و تأمین آن یکی از مهم ترین پیش نیازهای زندگی فردی و اجتماعی بشر است که در دنیای کنونی از پیچیدگیهای زیادی برخوردار است. علیرغم پیشرفتهای عظیم در علم پزشکی و درمان اغلب بیماریها، نه تنها مشکلات مربوط به سلامت برطرف نشده است، بلکه در اثر رشد

1. cardiovascular diseases